

ผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Result of Art Learning Management of Sculpture from Natural Materials with Project-Based Learning for Grade 9 Students

สมพร วงษ์อำมาตย์¹ และ วชิรินทร์ ศรีรักษา²

Somporn Wongarmart^{1*} and Wacharin Sriraksa²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

Received: November 2, 2018 Accepted: January 30, 2019 Online Published: March 29, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน โดยให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น จำนวนนักเรียน 19 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (One-Shot Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน จำนวน 9 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินโครงงานของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน นักเรียนมีค่าเฉลี่ย 26.77 คิดเป็นร้อยละ 80.32 ของนักเรียนทั้งหมด มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.79 มีความพอใจอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด

คำสำคัญ: ศิลปะ, ประติมากรรม, วัสดุธรรมชาติ, การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

¹Corresponding author Tel.: 0942918370

E-mail address: pormart32@gmail.com

Abstract

The objectives of this studying were 1) to study the result of art learning management in sculpture from Natural materials with project-based learning, which required students to have average score not less than 70 % and more than 70% of all students were required to pass the assigned criteria, 2) to study grade 9 students' satisfaction towards the learning of art learning management in sculpture from natural materials with project-based learning for grade 9 students in Ban Nong Pan School, Mancha Khiri district Khonkaen province who studies in the second semester of academic year 2017, the classroom consisted of 19 students. This research using the model of Pre - Experimental Research (One-shot case study). The instruments used in this research included with the lesson plan of project-based learning which consist 9 lesson plans, performance evaluation form, student's project work evaluation form and student satisfaction survey The statistical analysis Percentage , mean, and standard deviation.

The study showed that

1. Students. Students got an average point 26.77 from 100 score or equal to 80.32 percent, 19 students or equal to 100 percent were pass the assigned criteria.

2. Students had satisfaction after learning sculpture from natural materials by using Project-Based Learning for grade 9 Students which show the highest satisfaction at 4.79. The result was reported their satisfaction at highest level.

Keywords: Art, Sculpture, Natural Materials, Project-Based Learning

บทนำ

วงการศิลปศึกษาในบ้านเมืองเราทุกวันนี้ อยู่ในระหว่างการยกระดับทางการเล่าเรียนวิชาศิลปะ จำเป็นที่จะต้องให้ครูสนใจด้านการเรียนวิชาศิลปะอย่างมาก มุ่งพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนศิลปะในสถาบันของตนเอง เพื่อตอบรับและสอดคล้องกับการต้องการของผู้เรียน ให้มีความทันสมัยต่อสังคมในยุคเทคโนโลยีปัจจุบัน การถ่ายทอดวิชาศิลปะให้ตีมีคุณภาพนั้นจะต้องมีขั้นตอนวิธีการฝึกเทคนิคทางด้านการงานอย่างอิสระ จะทำให้นักเรียนได้รับอิสระเสรีในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนทรียภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทักษะในการลงมือปฏิบัติงาน และความคิดสร้างสรรค์นั้น เราไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นเองได้ แต่สามารถช่วยส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ด้วยการจัดสถานการณ์ประสบการณ์และเทคนิควิธีให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ซึ่งทักษะในการลงมือปฏิบัติงานนั้นมียุอยู่ในตัวเด็กทุกคนอยู่แล้วและเราช่วยส่งเสริมให้พัฒนาได้ทั้งทางปฏิบัติและทางทฤษฎี

การศึกษาในทุกส่วนล้วนมีส่วนช่วยในการยกระดับพัฒนามนุษย์ สำหรับสังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมแห่งการค้นคว้าแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ยิ่งทักษะการทำงานแล้วมีความจำเป็นมากสำหรับการค้นคว้าเรียนรู้ โดยเฉพาะในช่วงยุคข้อมูลข่าวสาร ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การเรียนการสอนในยุคใหม่จึงต้องเปลี่ยนแปลงไป ห้องเรียนธรรมดาถูกเปลี่ยนให้เป็นห้องเรียนที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัด วิธีการเรียนการสอนเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น ซึ่งการสอนแบบเดิมไม่สามารถทำให้เด็ก ๆ เกิดทักษะเหล่านี้ วิธีการเรียนการสอนที่ถูกพูดถึงบ่อยครั้งและมีการนำไปทดลองใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบันคือ การเรียนแบบโครงงานหรือการเรียนโดยโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ซึ่งผู้นำด้านการศึกษามากท่านได้เสนอว่าการสอนแบบนี้เป็นวิธีการสอนที่ดีที่สุด (Bender, 2012) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องเป็นการจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง มีคุณธรรมและมีความสุข ส่วนโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต่างก็เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรแบบยึดโครงงานเป็นฐาน (Project -Based Curriculum) ซึ่ง

เป็นวิธีถ่ายทอดความรู้ที่ให้นักเรียนเรียนรู้กับปัญหาในโลกที่เป็นจริงในการทำงาน เช่นประเด็นที่เกี่ยวกับการทดลอง การประดิษฐ์ และคำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สังคม และสากล ทุกประเทศต่างตื่นตัวให้ความใส่ใจในการพัฒนา กลวิธีในการสอนให้ได้คุณภาพ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะ แต่ในการเรียนรู้ทักษะนั้น นักเรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ และคอยช่วย สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนรู้วิธีการจากการลงมือทำสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ แล้วความรู้ก็จะเกิดขึ้นในขณะที่นักเรียนลงมือทดลองทำชิ้นงาน การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า โครงงานเป็นฐาน (วิจารณ์ พานิช, 2555)

การเรียนรู้ศิลปะเป็นกิจกรรมที่เรียนแล้วมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนและผู้สนใจในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่ความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบ อาชีพได้ ในการเรียนศิลปะนั้นเราสามารถนำเอาการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้หนึ่งที่มีความ คล้ายคลึงกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยทั้งสองวิธีใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสืบเสาะด้วยตนเองผ่านกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์เช่นเดียวกัน แต่มีข้อต่างกันเล็กน้อย คือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะเน้นที่กระบวนการแก้ไขปัญหา ส่วน การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น มีแนวคิดสอดคล้องกับ John Dewey เรื่อง “learning by doing” ซึ่งได้กล่าวว่า “Education is a process of living and not a preparation for future living.” (Dewey John, 1897: 79 cite in Douladeli Efstratia, 2014) ซึ่งเป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่างๆ การเรียนแบบโครงงานเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียนเอง เพื่อค้นพบสิ่งใหม่หรือความรู้ ใหม่ ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยข้อค้นพบใหม่นั้นนักเรียนและครูไม่เคยทราบหรือมีประสบการณ์มาก่อน โดยมีครู หรือผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษา นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการนี้จะมีแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหาสูง เชื่อมโยงความรู้กับโลก ความเป็นจริง นักเรียนจะเป็นผู้เลือกวิธีการค้นหาคำตอบ กำหนดแหล่งข้อมูล จากนั้นจะลงมือปฏิบัติและค้นคว้าด้วยตนเอง นักเรียนจะสามารถบูรณาการความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา สรุปข้อค้นพบ และสร้างความรู้ใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ (ปริยา บุญยสิริ และคณะ, 2553)

ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะที่ได้ปฏิบัติการสอนในวิชาศิลปะ ได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนในชั้นวิชา ศิลปะ ในขณะที่สอนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่ชอบค้นคว้าหาความรู้และนักเรียนบางส่วนยังขาด การคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา ในเรื่องการนำวัสดุธรรมชาติ มาสร้างสรรค์งานยังไม่ได้ และอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือ บริบทที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในที่ห่างไกลในด้านการใช้สื่อที่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ขาดแคลนไม่เพียงพอต่อนักเรียน จึงทำให้ผู้วิจัย มองเห็นจุดที่ควรพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาด้านผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ในสาระทัศนศิลป์ ทั้งนี้จากการค้นคว้าเอกสารและ งานวิจัยหลายแห่งที่ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ในกรณีที่มีนักเรียนจำนวนมาก พบว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีการใช้แก้ปัญหาดังกล่าวเห็นได้จากการจัดการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้นๆ โดยใช้รูปแบบ การสอนแบบโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ธีรรัตน์ พรหมดวงดี, 2554) ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงานเข้ากับบทเรียนทางสาระการเรียนรู้ศิลปะ ส่งผลให้เกิดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการ เน้นการเรียนรู้ด้วย ประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำได้ ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาดด้วยตนเอง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข เกิดการพัฒนา รอบด้าน มีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ให้มีรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อจะได้พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพและศักยภาพสูงขึ้น ดังนั้นการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เรื่องการสร้างสรรค์งานประติมากรรมจาก วัสดุธรรมชาติ น่าจะเป็นหนทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะกิจกรรมการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เกิดจากนักเรียนเอง ผู้เรียนได้เลือกเรื่องประเด็นปัญหาที่ต้องการที่จะทดลองทำด้วยตัวเอง ผู้เรียนเลือกหาวิธีการ ตลอดจนแหล่งการเรียนรู้การสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเอง ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการทำงานด้วยตัวเอง ผู้เรียนได้บูรณา

การทักษะด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจในตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนผู้วิจัยสามารถนำผลการพัฒนามาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนในกลุ่มสาระและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียววัดผลครั้งเดียว (One Shot Case Study)

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติใช้ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม แบบปรนัย 4 ตัวเลือก 20 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ รวม 25 ข้อ
- 2) แบบประเมินโครงงานของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า
- 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ครั้งนี้ดำเนินการในช่วงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ เรื่องประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-9 เป็นกระบวนการทำโครงงาน

3.2 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินทักษะการปฏิบัติงานการทำโครงงานจากผลงานของนักเรียน

3.3 นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

3.4 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานการทำโครงงาน และแบบประเมินความพึงพอใจ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนทักษะการปฏิบัติงาน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานการทำงาน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น นำมาหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำมาหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการประเมินคะแนนระหว่างเรียน คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และคะแนนโครงงานของนักเรียนสามารถนำเสนอผลการประเมิน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	ผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ			รวมคะแนนผลสัมฤทธิ์ (100)
	คะแนนระหว่างเรียน (40)	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (30)	คะแนนโครงงาน (30)	
เฉลี่ย	31.21	22.42	26.68	80.32
ร้อยละ	78.02	74.74	88.95	80.32
S.D.	3.17	2.80	1.11	5.73

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนนเต็ม	คะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70	คะแนนที่ได้		จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ)
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ		
100	70	26.77	80.32	19	100

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ที่มาจากคะแนนระหว่างเรียน คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และคะแนนโครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานร้อยละ 80.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.73 อยู่ในระดับคุณภาพ ดี

1.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปะ

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจของนักเรียน			
	เฉลี่ย	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	ร้อยละ
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	4.68	0.09	มากที่สุด	77.75
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.80	0.14	มากที่สุด	84.21
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.89	0.22	มากที่สุด	91.45
เฉลี่ย	4.79	0.15	มากที่สุด	84.47

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจด้านบรรยากาศการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 77.75 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 84.21 และความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ คิดเป็น ร้อยละ 91.45 นักเรียน 19 คน มีคะแนนความพึงพอใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.79 คิดเป็นร้อยละ 84.47 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดังนี้

2.1 การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 สรุปได้ว่ามีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานร้อยละ 80.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 70 ซึ่งผ่านตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบโครงงานเป็นฐาน นำไปสู่การสร้างชิ้นงานและภาระงานที่มีความครอบคลุมในการพัฒนาผู้เรียนด้วยความรู้ ทักษะและกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนจุดประสงค์การเรียนรู้และการวัดประเมินผล รวมทั้งนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ นภา นรานอก (2554) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เรื่องการประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า การทำงานเป็นทีมและความสามารถในการทำงานผ่านเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนด ผลการประเมินหลังเรียน การศึกษาค้นพบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 86.96 ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้

2.2 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่อง ประติมากรรมจากวัสดุธรรมชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปได้ว่าความพึงพอใจด้านบรรยากาศการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 77.75 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 84.21 และความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 91.45 นักเรียน 19 คน มีคะแนนความพึงพอใจคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.79 คิดเป็นร้อยละ 84.47 มี

ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะฉะนั้นนักเรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบโครงงานเป็นฐานอย่างเป็นระบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานตามความสามารถของตน พร้อมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและในชั้นเรียนซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี สามารถศึกษาความรู้ต่างๆ แล้วสรุปความรู้ที่สำคัญได้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อที่ครูจัดไว้ให้ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาของการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กมลวรรณ มั่นสติ (2550) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในด้านการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านกิจกรรมและกระบวนการ ด้านการวัดและประเมินผลและด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ทิฆัมพร ศรีวัฒนพงษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่อง การประดิษฐ์ของชำร่วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่อง การประดิษฐ์ของชำร่วย โดยรวมและเป็นรายข้อ 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านตัวครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนต้องใช้เวลาเพิ่มเติมจากการจัดกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่มากขึ้น
- 1.2 การจัดกลุ่มในการทำงานศิลปะของนักเรียนมีความสำคัญมาก ควรมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนกลุ่มปานกลาง และอ่อน ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานในกลุ่มมากขึ้น
- 1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ครูควรเน้นเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องชี้แจงวิธีการเรียนให้นักเรียนเข้าใจอย่างดี ในขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ประสานงาน แนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวก เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และครูควรเน้นย้ำในการปลูกจิตสำนึกการสร้างทัศนคติในเรื่องของการดัดแปลงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในชุมชนและท้องถิ่นมาใช้ให้คุ้มค่า ผ่านกระบวนการทางด้านศิลปะสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรสนับสนุนให้ทางการกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบโครงงานเป็นฐานไปใช้ในโรงเรียนที่มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอื่นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.2 สนับสนุนให้นำรูปแบบโครงงานเป็นฐานใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยบูรณาการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือจากครูผู้สอน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์นำไปสู่การพัฒนาการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ มั่นสติ. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.

- ทิพย์พร ศรีวัฒนพงศ์. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเรื่องการประดิษฐ์ของชำร่วยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรรัตน์ พรหมดวงดี. (2554). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่อง วรรณกรรมสั้นๆโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(1), 200-208.
- นภา นรานอก. (2554). ผลการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เรื่อง การประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรียา บุญญสิริ และคณะ. (2553). กลวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการทำโครงงานระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- Bender, W. N. (2012). *Project-Based Learning: Differentiating Instruction for the 21st Century*. California: CORWIN A SAGE Company.
- Efstratia, D. (2014). Experiential education through project-based learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 152, 1256-1260.